

UTM s-a clasat în TOP-ul mondial Highly Cited Researchers, secțiunea interdisciplinară, în baza meritelor savantului Oleg LUPAN, fiind unica universitate din RM care a atins această performanță în anul 2018.

Highly Cited Researchers este o listă care include cei mai influenți cercetători în științe și științe sociale din întreaga lume. Datele derivă din Essential Science Indicators (ESI), care analizează indicatorii Science Citation Index Expanded și Social Science Citati-

UTM în TOP-ul mondial Highly Cited Researchers

on Index componente a Web of Science, însemnând articole în reviste de impact în științe și științe sociale. Web of Science este cel mai cuprinzător indice de citare în domeniile știință, artă, științe sociale, având o bază de date de peste 1,4 miliarde de referințe datând din 1900.

Bazându-se pe date statistice obținute din cca 12 mil. de articole din peste 12 mii de reviste din toată lumea, ESI a inclus un eșantion de 140.990 de cele mai citate lucrări în 2006-2016. Cercetătorii care, în cadrul unui domeniu definit de ESI, publică articole foarte citate, sunt considerați a fi foarte influenți, ca urmare prezența multiplă în top 1%

este interpretată ca un semn de impact excepțional.

În ediția-2018 a topului au fost listați aproximativ 6000 de cercetători: cca 4000 în domenii specifice și cca 2000 în domenii interdisciplinare. Este primul an în care Highly Cited Researchers include și domeniul interdisciplinar, iar dr. hab., prof. univ. Oleg LUPAN este unul dintre cei care se regăsesc în listă – o recunoaștere a impactului cercetărilor efectuate în ultimii 10 ani în cadrul UTM. Relevant este și faptul că în ediția curentă România are 2 reprezentanți, Rusia – 10, Ucraina și Belarus – niciunul, iar printre cercetătorii Highly Cited Researchers se re-

găsesc 2 candidați și 17 deținători ai Premiului Nobel.

În 2018, pentru contribuție la dezvoltarea nanotehnologiilor și promovarea științei naționale peste hotare, savantului Oleg LUPAN, dr. hab. prof. univ. în cadrul Departamentului Microelectronică și Inginerie Biomedicală, Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică, UTM, i s-a decernat Premiul Național.

Suntem mândri de faptul că, alături de asemenea profesori cu renume, studenții UTM se pot încadra în echipe de cercetare internaționale, să acumuleze cunoștințe profunde, dar și experiență profesională.

Forumul educațional „Viziunea mea pentru școala noastră”

„Avem nevoie de o transformare a sistemului educațional în RM. Această este viziunea mea pentru școala noastră”, a declarat Prim-Ministrul RM Pavel FILIP în cadrul Forumului educațional „Viziunea mea pentru școala noastră”, desfășurat pe 12 decembrie la TEKWILL.

Forumul și-a propus să abordeze noile viziuni pentru dezvoltarea sistemului educațional și actualele provocări în domeniu, întrunind peste 270 de cadre didactice (inclusiv laureați ai Concurșului „Pedagogul anului”), manageri, experți, elevi, studenți, reprezentanți ai mediului de profil (ANACEC, ANCE, CRAP, CTICE) și ai autorităților publice locale etc.

„Tinerii noștri trebuie să conducă industriei, inginerii să creeze sisteme. Trebuie să ne gândim la viitor, pentru că viitorul începe astăzi”, a subliniat Premierul, menționând că autoritățile își vor continua eforturile de modernizare a domeniului, de sporire a performanțelor tinerilor, pregătindu-i

pentru joburile care vor apărea în urma revoluției digitale.

„Unul din principalele scopuri ale forumului este de a trasa concluzii, pornind de la obiectivele enunțate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării pentru anul 2018”, a menționat

ministrul Monica BABUC, subliniind că în perioada 14 noiembrie – 10 decembrie ministerul a organizat 11 ateliere de lucru, consultând opiniile a cca 1000 de elevi, studenți, cadre didactice, manageri, reprezentanți ai mediului academic privind viziunea acestora față de dezvoltarea școlii

naționale. Consultările au elucidat mai multe idei care pot fi dezvoltate și implementate pe termen scurt și mediu.

Forumul și-a desfășurat activitatea în mai multe paneele de lucru, pentru fiecare treaptă de învățământ: general, profesional-tehnic și superior, în cadrul celui din urmă – privind învățământul universitar, rectorul UTM, prof. univ., dr. hab. Viorel BOSTAN, având calitatea de speaker și posibilitatea de a-și expune viziunea vizavi de tematica abordată în acest domeniu.

Discuțiile și dezbaterile vizavi de provocările identificate și viziunile formulate în cadrul celor 11 ateliere au culminat cu adoptarea unei rezoluții, prin care au fost stabilite direcțiile prioritare de dezvoltare și obiectivele strategice pentru anul 2019.

În pauza de socializare, studenții de la diferite facultăți ale UTM au prezentat lucrări și proiecte ingineresti.

UTM va elibera diplome duble cu Universitatea West Attica (UNIWA)

În prezența rectorilor, prorectorilor și coordonatorilor naționali ai 17 universități participante în proiectul ERASMUS+ Acțiunea cheie 2 – Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior „Licență și master profesional pentru dezvoltarea, administrarea, gestiunea, protecția sistemelor și rețelelor informatice în întreprinderile din Moldova, Kazahstan, Vietnam” (LMPI), prorectorul UTM, conf. univ., dr. Serghei ANDRONIC a semnat, la Ho Chi Minh, Vietnam, o Convenție privind diplomele duble pentru programul de master „Securitate informațională” cu Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής / University of West Attica din Grecia.

Convenția acordă studenților UTM, care au ales programul de studii „Securitate informațională” din cadrul FCIM, posibilitatea obținerii a două diplome, eliberate de UTM și Universitatea West Attica din Grecia. În

acest scop, în timpul semestrului 2 sau 3, studenții UTM care au finalizat cu succes semestrul precedent, vor putea studia un semestru în Grecia, perioadă în care vor lichida diferențele dintre planurile de învățământ ale celor două universități, vor urma activitățile prevăzute de planul de învățământ din țara-gazdă și vor reveni din mobilitate cu 30 de credite transferabile. Suplimentar, studenții care vor beneficia de această oportunitate, vor executa teza de licență sub conducerea a doi coordonatori, câte unul de la fiecare din cele două universități, utilizând instrumente moderne de management online.

Planul de învățământ pentru programul „Securitate informațională” a fost elaborat în cadrul proiectului LMPI, având ca referent european universitatea West Attica. Drept rezultat, diferența dintre planurile celor două universități este de doar câteva dis-

cipline, ceea ce permite prin eforturi sustenabile, obținerea rezultatului dorit.

În perioada 3-7 decembrie 2018 în orașul Ho Chi Minh, Vietnam, și-a desfășurat lucrările Reuniunea nr. 3 a Grupului Interregional de conducere a Proiectului Erasmus+ LMPI, care a examinat bilanțul

activităților derulate conform planului în anul 2 de implementare a Proiectului. Conform evaluării indicatorilor de progres, experții internaționali unanim au recunoscut că echipa UTM a obținut cele mai bune rezultate. UTM a fost reprezentată de prorectorul pentru studii Serghei ANDRONIC și coordonatorul național al proiectului Victor BEȘLIU.

Prorectorul pentru cercetare și doctorat, prof. univ., dr. hab. Mircea BERNIC, a confirmat, la Cluj, prin semnarea statutului Asociației „Romanian new materials cluster”, aderarea UTM la acest cluster important.

UTM este unica universitate din RM care a devenit membră a acestei asociații constituită din 18 instituții și companii cu renume, al cărui scop comun este de a crește competitivitatea economică a membrilor asociației pe plan național și internațional.

O dovadă a reprezentativității extinse în cadrul Asociației o constituie componența boardului, din care fac parte: Alexandru FĂRCAȘ (președinte), CHIMSPORT SA; Liviu-Adrian ORBULESCU (vicepreședinte), FITART PLAST RECYCLING SRL; Cristina Maria MOCAN (vicepreședinte), GO4HL SRL; postul de manager al clusterului revenindu-i Clăudiei Elisabeta VOINESCU, anterior membru al directoratului VES SA.

Printre obiectivele de bază ale Asociației se numără creșterea capacității de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI) prin stimularea cooperării între instituții, întreprinderi, alte entități CDI și creșterea accesului întreprinderilor la infrastructuri și servicii CDI. De asemenea, Asociația va urmări promovarea inițiativelor care generează produse și servicii inovatoare, generarea de proiecte CDI, susținerea, promovarea și implicarea în proiecte de interes comun, inclusiv de dimensiuni mari, transfrontaliere, precum și crearea unor mecanisme colaborative, instrumente și canale optime pentru gestionarea eficientă a oportunităților ce se deschid pentru membrii Asociației.

UTM la Moldova Business Week

Moldova Business Week, eveniment organizat de Agenția de Investiții din Moldova, a reunit investitori, companii locale, tineri întreprinzători, care și-au împărtășit experiența și au scos în evidență oportunitățile de afaceri în Moldova. UTM, ca furnizor de specialiști pentru practic toate domeniile de activitate ale economiei naționale, a fost prezentă în toate paneele: Agricultură și industrie alimentară, Energie, Tehnologia informației și comunicațiilor, Turism, Industrie ușoară, Automotive și Electronică, Infrastructura, dar și la seminarul privind inițiativa Italia – Moldova.

În cadrul seminarului „Italia – Moldova: inițiativa comune pentru dezvoltarea socială și economică”, rectorul UTM, prof. univ., dr. hab. Viorel BOSTAN, a făcut o retrospectivă a colaborării UTM cu universități din Italia în domeniile energetică, nutriție și tehnologii alimentare, industrie ușoară și fashion, conservarea patrimoniului

național, subliniind numărul mare de mobilități ale studenților și cadrelor didactice în universitățile din Italia, suportul acordat în instruirea privind conservarea patrimoniului național, fashion design, precum și evenimentele organizate în comun cu Ambasada Italiei în cadrul Săptămânii bucătăriei italiene. Rectorul UTM și-a exprimat speranța într-o viitoare colaborare și în domeniile automotive, tehnologiile informaționale, vinificația și turismul rural.

În cadrul panelului „Automotive și electronică” rectorul a menționat facilitățile de care UTM dispune în vederea formării de competențe în domeniu, context în care se impune în special colaborarea cu DRĂXLMAIER Group, dar și cu alte întreprinderi din sector, alături de care participă la diverse evenimente, confirmând axioma că doar prin colaborare sectorul ingineresc poate progresa.

Doina NISTOR, director al Proiec-

tului de Competitivitate, finanțat de USAID, a punctat în cadrul panelului „Industria Ușoară” rolul Centrului de excelență și accelerare în design și tehnologii „ZIPhouse”, subdiviziune a UTM, în susținerea industriei ușoare și de modă prin programul Fashion Academy.

Andrei BRAGARENCO a prezentat posibilitățile Microlab, parte a UTM, în cercetarea în domeniul electronicii auto și a încurajat investitorii și întreprinderile să colaboreze cu UTM în vederea eficientizării activității acestora. Primele rezultate nu s-au lăsat mult așteptate. Pe 30 octombrie, vicerectorii Larisa BUGAIAN, și Mircea BERNIC, însoțiți de Carolina TIMCO, șef serviciu relații internaționale, au avut o întâlnire cu Antonio di GIOVANNI și Giuseppe GIORGIANNI de la Universitatea din Catania, cu care au examinat eventualitatea unei viitoare colaborări. Colegii italieni au fost impresionați de facilitățile UTM: Tekwill, ZIPhouse, laboratoarele oenologice.

Vizita reprezentanților Ambasadei Franței

Prima săptămână a lunii Decembrie a început pentru UTM cu o vizită a reprezentanților Ambasadei Franței în Republica Moldova: Martine ZEJGMAN, responsabil de cooperare în cadrul Ambasadei, și Giovanni CAVALLARO, responsabil de Campus France.

În cadrul întrunirii, Larisa BUGAIAN, prorector relații internaționale și chestiuni financiare, Carolina TIMCO, șef Serviciu relații internaționale, și Aurica CHIRSANOVA, șef departament și responsabil de programul francofon „Technologies alimentaires”, au discutat despre colaborarea pe filiera fran-

cofonă cu reprezentanții Ambasadei. UTM este membră a Asociației Universităților Francofone și are o colaborare fructuoasă cu universitățile din Franța, în special cu AUF, datorită căreia în cadrul UTM au fost inițiate două formări francofone: în tehnologii alimentare și în tehnologii informaționale. De asemenea, am beneficiat de un suport substanțial în derularea proiectului de profesionalizare a studenților, care presupune studiul prin alternanță la Universitate și la întreprinderile din sectorul TIC.

AUF acordă suport în derularea proiectelor sociale pentru studenți, dar și

în alte proiecte. Facultatea Tehnologia Alimentelor a beneficiat de mai multe proiecte comune cu universități din Nantes, Rennes, Toulouse. Conducerea FTA speră la reanimarea colaborării acestora cu suportul Ambasadei Franței.

Martine ZEJGMAN și Giovanni CAVALLARO au declarat că Ambasada Franței poate oferi suportul necesar în vederea stabilirii relațiilor de colaborare cu universități din Franța și și-au arătat disponibilitatea de a asista UTM în inițierea și dezvoltarea unui dialog constructiv cu universitățile din Franța.

FUA și IDEP susțin dezvoltarea infrastructurii rutiere

Facultatea Urbanism și Arhitectură, în parteneriat cu Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor din Moldova (IDEP) și cinci ONG-uri de profil – „EcoContact”, „Renașterea rurală”, „Media Grup Meridian”, „postul de radio „EcoFM” și Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova – au organizat Conferința științifico-practică „Îmbunătățirea conexiunii rutiere a RM la rețeaua internațională de transport”. Evenimentul are ca scop susținerea dezvoltării infrastructurii rutiere.

rutieră modernă și asigurarea unui climat investițional favorabil (Nicolae POPOVICI, director comunicare, Asociația Profesională de Drumuri și Poduri din România); beneficiile investițiilor în infrastructura modernă pentru dezvoltarea durabilă (Basil NIKAS, Institutul pentru Creșterea Economică); soluții privind interconexiunea RM la rețeaua internațională de transport (Andrei CUCULESCU, șef departament).

Radu ROGOVEI, șef Direcție infrastructură transport, Ministerul Economiei și Infrastructurii, absolvent UTM, a salutat inițiativa UTM de a amplifica relațiile cu mediul de afaceri în vederea identificării unor soluții viabile de extindere și menținere a infrastructurii rutiere din țară. În opinia sa, drumuri mai bune înseamnă dezvoltarea economiei, siguranță rutieră și exploatare durabilă a mijloacelor de transport. Implicarea mediului academic în soluționarea acestor probleme presupune o pregătire mai bună a inginerilor, conform solicitărilor pieței muncii.

Participanții au abordat probleme privind potențialul tehnico-financiar și beneficiile economice ale accesului RM la rețeaua rutieră transeuropeană (Iurie CALESTRU, director IDEP); modernizarea învățământului profesional pentru rețeaua rutieră (conf. univ., dr. Sergiu BEJAN, decan FUA); perspective de cooperare aprofundată și beneficiile fluidizării traficului transeuropean (Sergiu HAREA, președinte Camera de Comerț și Industrie a RM); investițiile în infrastructura

În dezbateri, discuțiile s-au axat pe subiecte științifice, acțiuni pragmatice și scenarii viabile privind dezvoltarea rețelei rutiere a RM și conexiunea acesteia la rețeaua internațională de transport, în conformitate cu Directivele și standardele UE în domeniu. Vorbitorii au menționat: rețeaua dezvoltată a infrastructurii rutiere transeuropene reduce costurile și timpul deplasării, contribuie indispensabil la creșterea investițiilor în economiile Moldovei și României; societatea civilă contribuie la dezvoltarea durabilă pentru construcția autostrăzii Târgu-Mureș-Iași-Chișinău; interconectarea regională (studiu de caz: raionul Ungheni) va favoriza alianțe publice și private pentru import de know-how; infrastructura rutieră modernă din RM și România: situația actuală și acțiuni de mai departe în vederea obținerii unor beneficii pentru toate părțile implicate în proces; traseul transcontinental Europa-Asia din epoca medievală revitalizat cu propuneri de modernizare în viitor; impactul fluidizării transportului asupra ecosistemului regional; reducerea timpului de parcurs pe drumuri moderne conduce la reducerea emisiilor de CO2 și utilizarea eficientă a transportului rutier.

Premieră științifică: a fost creat materialul inorganic cu proprietăți hidrofobe și hidrofobe

Prestigioasa revistă științifică „Nano Energy”, cu factor de impact 13.12, descrie într-un articol recent un nanomaterial fascinant cu proprietăți contradictorii – hidrofobe (la umezire) și hidrofobe (în afara contactului cu apa).

Materialul-miracol, denumit Aerogalnit sau aero-GaN, a fost creat de o echipă internațională de savanți din Moldova, Germania, Italia și Australia, condusă de către acad. Ion TIGHINEANU, director al Centrului Național de Studiu și Testare a Materialelor din cadrul UTM, și prof. Rainer ADELUNG de la Universitatea din Kiel, Germania.

Noul nanomaterial Aerogalnit/aero-GaN, desris în Prestigioasa revistă științifică „Nano Energy”, este constituit din elemente tetrapodice cu cavități și pereți ultra-subțiri, care se autoorganizează la interacțiunea cu apa precum se autoorganizează fosfolipidele – moleculele organice amfifile, în procesul de formare a membranelor celulare. Suprafața laterală a brațelor fiecărui tetrapod are proprietăți hidrofobe, iar capetele libere ale brațelor – proprietăți hidrofobe. În rezultatul auto-organizării se formează membrane plutitoare care pot fi dirijate de la distanță cu ajutorul unui câmp electric sau magnetic. Aceste membrane manifestă abilități de autovindecare („self-healing”) și de transport dirijat al picăturilor lichide cu greutatea ce depășește de 500 de ori greutatea membranei.

Demonstrând proprietăți hidrofobe la transportul lichidelor, membranele de aero-GaN devin hidrofobe în procese de îndepărtare de la apă, iar ruperea lor de la suprafața apei este posibilă doar la aplicarea unei forte specifice de 35 mN/cm2. Autoorganizarea și interacțiunea elementelor

tetrapodice la formarea membranelor de aero-GaN pe apă se aseamănă mult cu gruparea și interacțiunea furnicilor în procesul de creare a unei „plute vii” cu scopul de a supraviețui la inundații – o singură furnică nu poate înota, iar sute și mii pot, creând prin eforturi comune „colacul de salvare”.

Savanții au reușit „să îmbrace” picături de lichid în „cămașă” de aerogalnit, transmitându-le astfel capacitatea de plutire pe apă, dirijată din exterior. Mai mult. Adăugând substanțe volatile la picătura îmbrăcată, ei au înregistrat mișcarea rectilinie autopropulsată a picăturilor pentru perioade ce depășesc 2 ore, iar prin modificarea formei cămașei de aero-GaN s-a reușit rotirea, în condiții de autopropulsie, a picăturilor la viteze de cca 750 rot/min.

Autoorganizarea componentelor, flexibilitatea, stabilitatea chimică, rezistența la radiații și alte proprietăți excepționale ale aerogalnitului deschid o multitudine de oportunități pentru utilizarea practică a noului nanomaterial în structuri micro-electro-mecanice cu autopropulsie și eficiență energetică sporită, în micro-fluidică, sensorică, biomedicină, micro-robotică etc. Actualmente cercetătorii lucrează asupra elaborării unor dispozitive electronice cu performanțe deosebite, generate de proprietățile fascinante ale materialului-miracol.

Conceptul de creare a noului nanomaterial a fost generat și discutat încă în mai 2013 la Grenoble (Franța), unde distinșii savanți prezidau Conferința Internațională în Nanotehnologii organizată de Societatea Internațională pentru Optică și Fonică. Investigațiile de-a lungul mai multor ani s-au soldat cu un salt strălucitor în dezvoltarea științei materialelor.

Erasmus+ deschide noi orizonturi

Platforma studențească de discuții „Și eu sunt Erasmus+”, a întrunit, pe 10 decembrie, bursierii Erasmus+ din cadrul UTM. Potrivit prof. univ., dr. hab. Larisa BUGAIAN, prorector probleme financiare și relații internaționale, grație acordurilor de colaborare încheiate de UTM cu un număr impunător de universități din țările UE – beneficiare ale Programului comunitar Erasmus+, studenții UTM au posibilitatea să învețe un semestru-două în aceste instituții de învățământ. Bursierii Erasmus au fost invitați să povestească despre oportunitățile oferite de aceste mobilități, realizările pe care le-au atins și ce i-ar sfătui pe colegii care vor pleca în ianuarie în mobilitate academică, dar și pe doritorii de a aplica la acest tip de proiecte.

La propunerea moderatoarei, I. sup. Elena GOGOL, coordonatoarea Filiei Anglofone Ingineria Software, dialogul a fost deschis de către Dragoș STRĂINU (FCIM, specialitatea „Tehnologia informației”):
Am studiat un semestru la Universitatea Siegen, Germania. M-au impresionat metodele interactive de predare, iar grație programului Erasmus+, prin

instruire individuală, ghidat cu multă pricepere de profesori, mi-am deschis noi orizonturi în formarea profesională. Am avut parte și de cursuri de studiere intensivă a limbii germane – un avantaj ce-mi va folosi pentru mult timp înainte.

Studenții FCIM Petru CERVAC (specialitatea „Calculatoare și rețele”) și Nicolae NICOLAEV („Automatica și informatica”), au vorbit despre stagiul lor de mobilitate la Universitatea Illmenau, Germania:

Ne-am îmbunătățit cunoștințele în materie de limba engleză, am realizat mai multe proiecte interesante. Ne-am împrietenit cu mulți studenți, relații care pe viitor ne vor prinde bine. Am avut parte și de programe culturale. O sugestie pentru viitorii bursieri ar fi să știe că, deși am avut burse Erasmus+, de care am fost foarte mulțumiți, inițial am folosit banii de buzunar luați de acasă, dat fiind că bursa am primit-o după respectivele formalități financiare.

Studenta Ana UNGUREANU (FTA,

„Tehnologia produselor alimentare”) a studiat la ONIRIS din Nantes, Franța, revenind acasă cu amintiri frumoase:

Pentru a acumula numărul necesar de credite, în 4 luni am studiat 11 cursuri speciale: „Biochimia produselor alimentare”, „Nutriția umană”, „Calitatea microbiologică a produselor alimentare”, „Produse din carne și lapte”, „Transferul de căldură”, „Transferul de materie”, „Contabilitate”, „Managementul calității în domeniu”, „Economie generală”, „Automatizare logică” și „Modelare statică” (mai multe discipline per semestru decât la FTA). A fost complicat de învățat, însă mai dificilă a fost evaluarea, pentru că toate probele le-am susținut într-o săptămână. Dar am făcut față și sunt mulțumită de cunoștințele acumulate. Am legat prietenii cu semeni din Argentina, Brazilia, Spania, Italia, Franța. Mulțumim administrației UTM și Oficiului Erasmus+ Moldova pentru bursa acordată și oportunitatea de a studia în Europa! Crâmpoie din experiența trăită în mobilitate la Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău, România au dezvăluit și viitorii ingineri de la FCIM, specialitatea „Informatica aplicată” – Ana CUCOȘ, Alexandru PAPUC și Victor POPA. Ei le-au sugerat celor care vor

pleca după ei să fie curajoși și să poarte cu demnitate și mândrie titlul de student al UTM și de cetățean al RM, le-au destăinuit și mici secrete și i-au sfătuit să studieze temeinic la facultate, să învețe engleza, franceza, germană sau alte limbi străine, în funcție de țara în care doresc să plece în mobilitate.

Seminarul a fost organizat de Facultatea Calculatoare, Informatică și Microelectronică și Serviciul Relații Internaționale pentru studenții care doresc să aplice la concursurile de proiecte de mobilitate academică pentru studii și stagii de practică, finanțate de Programul Uniunii Europene Erasmus+. Au participat studenți reveniți acasă de la studii în Europa, care au câștigat burse de mobilitate pentru semestrul următor sau care ar dori să beneficieze de proiecte finanțate prin Erasmus+. Ideea acestui dialog a fost susținută cu bucurie de conf. univ., dr. Carolina TIMCO, șef Serviciu Relații Internaționale, UTM; conf. univ., dr. Aurica CHIRSANOVA, șef Departament Alimentație și Nutriție, director Filiera Francofonă „Technologies alimentaires”, FTA; conf. univ., dr. Cristina POPOVICI, coordonator programe SRI, coordonatorul Filiei Francofone din cadrul FCIM, I. sup. Daniela ISTRATI.

Mihai JANU despre Erasmus+

Mihai JANU, student al Facultății Textile și Poligrafie, are un îndemn pentru colegii săi de universitate: „Aplicați la proiecte de mobilitate Erasmus+ și de voluntariat, vă vor dezvolta negreșit potențialul!” și speră că povestea sa va avea puterea de convingere necesară pentru a ajunge la inimile multora.

– Bună! Mă numesc Mihai Janu, sunt student la UTM, anul III, Facultatea Textile și Poligrafie, specialitatea „Design vestimentar industrial”. În vara anului 2018 am aplicat la proiectul Erasmus + „Fostering Youth Entrepreneurship through Handicrafts” prin intermediul organizației ADVIT Moldova. Proiectul s-a desfășurat la Tsghkadzor, Armenia, în perioada 15.11.2018-26.11.2018, o regiune montană cu priveliști care îți lasă amintiri pe-o viață. La acest proiect au participat 8 țări: Armenia – țara-gazdă, Georgia, România, Moldova, Norvegia, Letonia, Polonia, Ucraina.

Antreprenoriatul social și educația non-formală au fost unele dintre cele mai importante instrumente de lucru ale acestui proiect, prin intermediul diverselor workshop-uri: Business

Stimulation, Local Realities, Vitrail Glass Painting, Photoshooting making off. Sesiunile de curs au fost aplicate în practică prin diferite articole, proiecte de grup etc. Am învățat cum să construim un business-plan, politica de promovare a unui produs, actualitatea și necesitățile în domeniul antreprenoriatului. De asemenea, am

Aduc sincere mulțumiri organizației ADVIT, Erasmus + program și echipei cu care am reprezentat țara: Sanda GULEA, Ana NOROC, Irina POPESCU și Ștefan CREȚU, alături de care am perseverat, având doar de câștigat.

acumulat competențe în diferite tehnici artistice precum: decupaj, măști decorative, vitralii, flori decorative, sesiuni foto-video etc.

Programul a fost bine structurat și am reușit să vizităm multe locuri frumoase din Armenia. Spre exemplu, capitala Yerevan, templul Garni și regiunile montane din Armenia, activitate pe care o ador enorm, adică hiking-ul.

În urma acestui proiect m-am ales cu prima și una dintre cele mai frumoase experiențe Erasmus+, cu amintiri despre locurile pitorești ale Armeniei, cu prieteni și oameni cu suflet mare și, desigur, cel mai important, cu abilități și cunoștințe pe care aș putea să le aplic aici, acasă, în Moldova.

Ne-am propus ca în scurt timp să organizăm diferite workshop-uri și trening-uri care ar stimula leadership-ul și antreprenoriatul în mediul tinerilor.

Până în 2024, în UE se vor deschide 20 de universități europene

Comisia Europeană a publicat, recent, cererea de propuneri de proiecte Erasmus+ pentru anul 2019. Dintr-un buget preconizat să ajungă la 3 miliarde euro, cu 10% mai mare față de 2018, 30 de milioane euro au fost rezervate pentru universitățile europene.

Comisia Europeană (CE) își respectă promisiunea de a construi un spațiu european al educației până în 2025. „Depunem eforturi pentru ca învățarea, studiile și cercetarea să nu mai fie blocate de granițe în Europa. Nu vrem ziduri

care să împiedice realizarea excelenței, a inovării și a incluziunii în educație. Universitățile europene au un adevărat potențial de a transforma peisajul învățământului superior în Europa și sunt mândru că le oferim un impuls puternic prin programul Erasmus+”, a declarat Tibor NAVRACSICS, comisarul european pentru educație, cultură, tineret și sport.

Împreună cu cererea de propuneri, CE a publicat, de asemenea, în toate limbile oficiale ale UE, Ghidul programului Erasmus+, care le ofe-

ră solicitanților detalii în legătură cu toate oportunitățile disponibile în cadrul Erasmus+ în 2019 pentru studenți, angajați, stagiați, cadre didactice etc.

În cadrul cererii de propuneri pe 2019 pentru programul Erasmus+ poate solicita finanțare orice organism public sau privat care își desfășoară activitatea în domeniul educației, al formării profesionale, tineretului sau sportului. Pot solicita finanțare și grupurile de tineri care desfășoară activități pentru

tineret, dar nu constituie o organizație de tineret.

În cererea de propuneri pe 2019, Comisia va lansa un program-pilot care va sprijini 6 alianțe universitare europene, fiecare fiind formată din minimum 3 instituții de învățământ superior din 3 țări.

Obiectivul este construirea a aproximativ 20 de universități europene până în 2024.

ART of Display: Christmas edition

Ediția de Crăciun a concursului ART of DISPLAY ne-a dat speranța că și Chișinăul, la fel ca Parisul, Londra sau New Yorkul, ar putea trăi adevărate povești... după sticla vitrinelor brandurilor autohtone. Concurusul a făcut deja primii pași în acest sens, participanții – artiști, pictori, decoratori, designeri, conferind culoare și viață celor șase vitrine intrate în finala competiției.

Ce frumuseți strălucesc acum pe străzile capitalei! Se deosebește, în special, vitrina brandului MAXIKIDS. Invasată de luminițe, globulețe de ață și nurași pufoși plutitori, „parfumați” cu spray lucios pentru a reflecta textura strălucitoare a zăpezii, pe care se leagănă pici voinici abia ieșiți din fașă, aceasta pare să fi atras deja lumina și miracolul Crăciunului, fiind recunoscută drept cea mai creativă și situându-se pe locul 1. Autorii proiectului: Alina RADUCAN, Mihai JANU, Catea-Corina ȚOPA, Dorina ȚURCAN, studenți ai Facultății Tex-

tile și Poligrafie, UTM, s-au învrednicit de Premiul Mare în valoare de 20 000 lei, cu posibilitatea de a urma un curs intensiv de instruire în Window Display și Visual Merchandising în Marea Britanie (costuri de deplasare și cazare incluse).

Locul 2 a revenit echipei constituită din Maria TISEEVA și Corina BĂRCĂ, care au amenajat vitrina brandului VITALIE BURLACU.

Pe locul 3 s-au plasat Maia ULINICI și Iana LEU cu vitrina brandului PONTI. Acestei echipe i-a revenit și premiul „Votul publicului” (oferit de partenerul concursului, Centrul Național de Încălțăminte „Zorile”), internații având posibilitatea de a susține vitrina favorită printr-un vot pe pagina oficială a evenimentului.

Alte trei echipe selectate pentru etapa

finală sunt Tricon – proiect realizat de Maria MAMEDOVA și Ana RAETȚAIA; Vasconi – de Irina FESCENCO; magazinul multibrand MODA – de Radion CICIC.

Premianții vor beneficia de promovare și recunoaștere locală, iar fotografiile vitrinelor câștigătoare urmează a fi publicate în revista de specialitate „Design Cafe&Club”.

Concurusul a fost organizat de Centrul de Excelență în Design și Tehnologii ZIPHose, cu suportul financiar al UKAID – Guvernul Marii Britanii, în parteneriat cu Proiectul de competitivitate din Moldova, finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Guvernul Suediei, Asociația Patronală a Industriei Ușoare (APIUS), Platforma Design Cafe & Club și Centrul Național de Încălțăminte „Zorile”.

Christmas Hackathon

În perioada 15-16 decembrie 2018, Centrul științifico-didactic CIRCLE din cadrul Universității Tehnice a Moldovei și BEST-Chișinău au organizat un Christmas Hackathon – Internet of Things Edition.

Internetul lucrurilor este una dintre cele mai provocatoare tehnologii în curs de dezvoltare, care tinde să facă parte din viața cotidiană. Este un concept ce definește o lume în care toate obiectele fizice – dispozitive, vehicule, clădiri, echipamente industriale și alte elemente, încorporate cu echipamente electronice, dispozitive de acționare, senzori și software, sunt conectate între ele prin intermediul Internetului pentru a fi supravegheate și controlate. Multiplele aspecte ale IoT, precum și numărul din ce în ce mai mare de dispozitive, tehnologii și platforme, au condus ca IoT să fie o tehnologie extinsă în diverse domenii ce va permite intrarea într-o nouă eră economică pentru întregul glob. În această ordine de idei, studenții de astăzi – inginerii de mâine vor face ca IoT să fie implementat în toate domeniile economiei naționale. Internetul lucrurilor va fi nu doar un concept pentru ei, ci modul în care folosesc tehnologia pentru furnizarea de servicii și producerea de bunuri. Studenții au venit la Hackathon cu idei inovatoare, implementate în sisteme inteligente, care vin să soluționeze problemele existente de mediu, utilizând și unele elemente de Crăciun. După 24 de ore de lucru, dispozitivele au fost demonstrate juriului și apreciate, iar premiile au fost înmânate de rectorul UTM, dr. hab., prof. univ. Viorel Bostan.

Locul I a revenit echipei **Microwire** (Oprea Artur, Vasiliu Gheorghe, Grușnevschi Stanislav, Costin Ion, Jubea Mihail și Moraru Dumitru de la specialitatea „Automatică și informatică”), cu proiectul *Smart City*.

Pe **locul II** s-a situat echipa **Snikers** (Boran Mihail, Melnicu Dumitru, Miron Andrei, Roșca Neonil și Mînzat Felicia de la specialitatea „Calculatoare și rețele”), cu proiectul *iBrad*.

Iar pe **locul III** s-a clasat echipa **Muskellion** (Miculeț Victor, Terman Emil, Șeremet Valeriu, Dincer Denis, Străinu Dragoș și Străinu Tudor – specialitatea „Tehnologia informației”), Filiera Anglofonă (FAF), cu proiectul *Xmas guest*.

Totodată, Orange Moldova a venit cu propunerea ca echipa învingătoare **Microwire** să se alăture ca parteneri proiectului „Smart City”, inițiat de această companie.

Suportul financiar pentru asigurarea platformei tehnice a concursului a fost oferit de către USAID și Ambasada Suediei.

Premiile au venit din partea partenerilor Orange Moldova SA și Compania „Stefanini”.

Suportul logistic și material pentru buna desfășurare a Hackathon-ului a fost asigurat de companiile partener: Best4u, Development aid, Inther Software Development, AGEPI, Micro Lab, Orhei Vit, Next Level. Felicitări tuturor echipelor!

Gestionarea bazelor de date

Departamentul Ingineria Software și Automatica din cadrul FCIM și-a desemnat învingătorii concursului practic „Gestionarea bazelor de date”.

În competiție s-au înscris 53 de studenți ai anului III de la specialitățile „Tehnologia informației”, inclusiv de la filierele Francofonă și Anglofonă, „Securitate informațională”, care și-au demonstrat abilitățile de proiectare și creare a bazelor de date, obținute pe parcursul studierii disciplinei „Baze de date”.

Un juriu competent, care a întrunit specialiști notorii în domeniul bazelor de date din cadrul companiilor TIC „AROS” – Marian COTELEA, „EST Computer” – Andrei CUCIRIANU,

„Orange” – Dan GANGAN, „Endava” – Iuliana POPOVICI și „Dixatrix” – Andrei DIGORI, a evaluat proiectele elaborate de echipe la compartimentele: proiectarea logică a bazei de date prin proceduri de normalizare, administrarea bazei de date, crearea și modificarea bazei de date, interogarea bazei de date, exportarea și importarea datelor, perfectarea rapoartelor.

Primul loc a revenit echipei TI-162 (căpitan: Vladislava GONCEAROV), pe locul doi s-au clasat echipele TI-164 și SI-161 (căpitani: Maxim CIUCHITU și, respectiv, Valeria POSTOLACHI), iar de locul trei s-au învrednicit echipele TI-161, TI-161 și TI-164 (căpitani: Gheorghe PAVEL, Cristian PAVLIUC, Maxim CUCLEV).

Iar ideile originale ale studenților Ștefan STRATULAT, Dumitru PRIJILEVSKI, Cristian PAVLIC, Alina CIOBANU, Elena GROSU, Vladislava GONCEAROV, Alexandru PAPUC, Artur PARASCHIV, Ion TAMAZLICARU, Vadim MOCANU, Valeria COROSTINSCAIA, Anastasia SIDORENCO, Maxim CUCLEV și Anna ZINGAN au fost apreciate cu Diplome de mențiune.

Reușita concursului se datorează în mare parte organizatorilor: conf. univ., dr. hab. Vitalie COTELEA, lect. univ. Dorian SARANCIUC, lect. univ. Svetlana GHETMANCECO, lect. univ. Rodica BULAI și lect. univ. Cristina BODOGA, fapt pentru care conducerea FCIM le-a exprimat sentimente de profundă recunoștință.

The Game of Code

A devenit o tradiție ca sărbătorile de iarnă să fie întâlnite de tinerii informaticieni cu un concurs de programare tematic – „The Game of Code”. Marcând sfârșitul anului calendaristic, concursul a reunit tineri talenți în diverse ipostaze: participanți, organizatori, autori de probleme.

Ediția din anul curent a concursului, a II-a, a fost organizată de Univer-

sitatea Tehnică a Moldovei și Clubul de Informatică al Liceului „Orizont”. La concurs au participat circa 50 de concurenți din liceele din Chișinău și raioanele Republicii Moldova. În premieră, la ediția curentă au fost admiși în concurs și studenți ai anului I a universităților din țară.

Patru ore de concurs, șase probleme cu diferit nivel de complexitate, reunite

de tematica serialului „Urzeala Tronurilor”, un juriu format din premianți ai concursurilor internaționale – toate acestea au constituit o adevărată provocare pentru participanți și organizatori.

Au fost desemnați șaptesprezece învingători ai concursului, elevi ai liceelor „Ion Creangă”, „Mircea Eliade”, „Orizont”, „Aristotel” (Chișinău), „Mihai Eminescu” (Drochia), dar și studenții UTM: Gaponcic Diana, Rînja Viorel, Cotelnic Ecaterina.

Efortul concurenților a fost susținut de companiile Orange și RSD (Reliable Solutions Distributer), care au venit cu cadouri pentru toți participanții și premii speciale pentru învingători.

Infrastructura și logistica concursului au fost asigurate de Departamentul Ingineria Software și Automatică a Facultății Calculatoare, Informatică și Microelectronică, iar deliciosul desert oriental la final de concurs – de către administrația Liceului „Orizont”, filiala Durlăști.

Surprize de Ziua Energeticianului

Cu ocazia consemnării Zilei Profesionale a Energeticianului, la Facultatea Energetică și Inginerie Electrică a avut loc un eveniment cu surprize plăcute. Președintele companiei ÎCS „Red Union Fenosa”, Jose Luis Gomez PASCUAL, și managerul relații externe și comunicare, Veronica MORARI, au întreprins o vizită cu ocazia dării în exploatare a Sălii renovate de lectură a bibliotecii facultății și dotarea acesteia cu calculatoare. Pentru aceste lucrări „Red Union Fenosa” a alocat suma de 90 mii lei.

Conf. univ., dr. Victor GROPA, decanul FEIE, conf. univ., dr. Victor POGORA, ex-decanul FEIE, prof. univ., dr. Ion STRATAN, șef Departament Electrotehnică și Electrotehnică, și Jose Luis Gomez PASCUAL, au trecut în revistă evoluția bunelor relații de colaborare stabilite între facultate și companie începând cu anul 2000 și până în pre-

zent: renovarea sălii de conferințe, reparația unor aule de studii, dotarea cu echipamente și standuri a unor laboratoare, sponsorizarea tuturor edițiilor Conferinței internaționale SI-ELMEN și a unor seminare, admiterea la practică a studenților, precum și alte activități importante.

Renovarea sălii de lectură a constituit o simbolică linie de start de la care urmează să deruleze diverse acțiuni în beneficiul întreprinderii, facultății, studenților.

În același context s-a înscris și premiarea a 10 studenți, care au înregistrat în anul 2018 cele mai bune rezultate. Fiecărui premiant i s-a înmănat câte o diplomă, un rucsac de firmă, cadouri și un premiu în valoare de 1000 lei, banii fiind oferiți de IS „Moldelectrica”:

MIRCO Valeria (IMC-151) – pentru cea

mai înaltă reușită la studii de licență; HANGANU Ludmila (IMC-17M) – cea mai înaltă reușită la studii de master; ȚURCAN Adrian (doctorand) – reușită deosebită la studii de doctorat; RACU Maria (EE-161) – activitate responsabilă ca monitor de grupă; PETROV Zinaida (EE-181) – cel mai promițător debut universitar din anul 2018; OJOG Dumitru (EE-152) – pentru performanțe sportive; MANGOS Octavian (IE-17M) – pentru activitatea de cercetare; COVALI Eduard (TE-151) – participare la multiple activități de voluntariat; DRAGUȚAN Ianus (EE-151) – organizarea activităților studentești extracurriculare; MELNIC Maxim (EE-173) – premiul special „Darul de Crăciun”. În semn de recunoștință, decanul Victor GROPA a înmănat câte un certificat conducerii ÎCS „Red Union Fenosa” și IS „Moldelectrica”, prin care companiile sunt recunoscute în calitatea de sponsori oficiali ai UTM și FEIE.

INVENT-INVEST-2018

Universitatea de Stat „D. Cantemir” a găzduit cea de-a IX-a ediție a Târgului Internațional de Invenții și Idei Practice INVENT-INVEST, dedicat promovării rezultatelor cercetării și facilitării legăturii dintre inventatori, cercetători și investitori. Acesta oferă ocazia de a promova creativitatea tehnică dezvoltată în cadrul comunității academice și de a răspunde cerințelor companiilor și nevoilor pieței, conducând la posibilitatea de a aplica rezultatele cercetărilor inovative.

La eveniment s-au înregistrat 37 de participanți din RM și alți 36 din România, Polonia, Maroc. În total au fost prezentate peste 80 de invenții, cereri de patent înregistrate și idei elaborate în cadrul a 27 de instituții (10 din RM și 17 din alte state) – universități, institute de cercetare, agenți economici, asociații nonguvernamentale și chiar inventatori independenți.

Printre câștigătorii concursului se numără și echipa mixtă UTM – UT „Gh. Asachi” din Iași, constituită din Victoria DANILĂ, Antonela CURTEZA, Marcela IROVAN, Stela BALAN, care au prezentat lucrarea „Thermoregulatory clothes for premature babies”. Studiul se axează pe aspectele legate de termoreglarea la nașterea VLBW (sugari cu greutate mică la naștere), incluzând pierderea epidermică a apei și controlul temperaturii în camera de livrare, în timpul stabilizării în unitatea de terapie intensivă neonatală. Îmbrăcămintea joacă un rol important în acest context. Studiul prezintă modele noi de produse textile cu multiple funcționalități, contribuind la confortul termic general. Reglarea temperaturii este o funcție importantă pentru organismele homeotermice, deoarece

temperatura corpului asigură echilibrul reacțiilor chimice metabolice și starea lor optimă generală. Eliminarea hipotermiei la copiii născuți prematur este o problemă actuală. Una dintre soluțiile abordate este utilizarea de produse de îmbrăcăminte adecvate pentru copiii prematuri. Aceste produse oferă izolație termică și confort pentru diverse mișcări. Lucrarea a fost premiata cu Medalia Târgului Invent Invest Chișinău 2018. Anterior, invenția, unică în Moldova, a Victoriei Cojocari-Danila, lectoră la Universitatea Tehnică a Moldovei, Departamentul Modelarea și Tehnologia Confecțiilor Textile și din Piele, care reprezintă primul brand autohton de haine pentru copiii născuți prematur, a obținut patru medalii de aur: două medalii de aur la INFOINVENT 2015 (Chișinău), o medalie de aur la EUROINVENT 2016 (Iași), o medalie de aur la Inventica 2016 (Iași), o medalie a Târgului Internațional de Invenții și Idei Practice „INVENT-INVEST 2016” (Iași).

Maria GHENIȚĂ și Valeria ROTARU, premiate la „Startup Project”, Erevan

Concursul internațional pentru tineri „Startup Project”, desfășurat la Universitatea Economică de Stat din Erevan, Armenia, în cadrul proiectului Erasmus + „Higher education institutions for youth entrepreneurship” a desemnat printre învingători două studente ale UTM.

Scopul concursului a fost dezvoltarea spiritului de antreprenoriat, gândirii creative, planificării și dezvoltării conceptelor afacerilor, examinării viabilității acestora. La concurs au fost prezentate 87 de business planuri, elaborate de tineri din Armenia, Moldova, Letonia, Ucraina, Belarus, Kazahstan, Rusia. Proiectele de business-plan au fost examinate de un juriu internațional format din antreprenori și reprezentanți ai cercurilor academice din țările Parteneriatului Estic și Uniunii Europene.

Din partea UTM au participat două echipe, care au elaborat business-planuri inovative. Potrivit statutului competiției, lu-

crările au fost prezentate într-o limbă de circulație internațională, în cazul studenților noștri – în limba engleză. Proiectul „Biscuits with special shapes”, elaborat de Maria GHENIȚĂ și Valeria ROTARU, studente ale anului III, specialitatea „Inginerie și management în industria alimentară”, Facultatea Tehnologia Alimentelor, a câștigat concursul la nominalizarea „The most applicable project”. Pe parcursul elaborării business-planului studentele au fost îndrumate de cadre didactice ale Departamentului Economie și Management, Facultatea Inginerie Economică și Business.

Obiectivul business-planului rezidă în producerea de biscuiți și rolere de forme diferite, cu umplutură de semințe, lapte, miere, fructe. În cadrul proiectului au fost efectuate cercetări de marketing, a fost elaborată structura organizațională, precum și planul financiar al întreprinderii. Prin acest proiect, studenții au demonstrat cunoștințe profunde, abilități practice, spirit antreprenorial și inovativ.

Vizită de studiu la ROGOB SRL

14 studenți ai anului II de la Facultatea Inginerie Economică și Business au mers în excursie la fabrica de producție ROGOB SRL. Astfel, lect. sup., dr. Ala OBERȘT, care le predă disciplina „Managementul resurselor umane”, a decis să-și stimuleze discipolii cu cea mai bună performanță cumulativă la disciplina respectivă.

A fost de fapt o vizită de studiu, în cadrul căreia studenții au avut posibilitatea să analizeze categoriile timpului de muncă conform metodelor de analiză respective (fotografierea și cronometrarea), precum și să ia cunoștință de organizarea ergonomică a locului de muncă.

Această vizită-excursie a încununat în mod fericit efortul

profesoarei de a-și familiariza discipolii cu realitățile mediului de afaceri din R. Moldova, anterior, în același scop, d-sa invitându-l la prelegeri și pe directorul Departamentului Resurse Umane al SRL ROGOB.

Mai mult. Dat fiind că vizita a avut loc în preajma sărbătorilor de iarnă, studenții au beneficiat de o surpriză plăcută și din partea companiei – un card personalizat de fidelitate ROGOB.

Plăcut surprinși de gestul din partea ROGOB SRL, dar și al profesoarei lor, studenții au avut numai cuvinte de mulțumire, spunând că studiile la UTM sunt o adevărată plăcere, oferindu-le pregătirea necesară pentru activitatea profesională viitoare.

„Evaluarea competențelor profesionale ale sudorilor”

Încurajând învățarea pe parcursul întregii vieți, Asociația Obștească „Educație pentru Dezvoltare” – AED a prezentat o nouă Culegere de itemi și sarcini pentru evaluarea competențelor profesionale – „Evaluarea competențelor profesionale ale sudorilor”.

Elaborată în cadrul proiectului CONSCEPT (Consolidarea Sistemului de Educație Profesională Tehnică în

Moldova), cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service (LED) și al Fundației Medicor din Liechtenstein, noua ediție reprezintă un valoros suport didactic pentru cadrele didactice din cadrul școlilor profesionale din republică, care asigură pregătirea în meseria „Electrogazosudor-montator”.

Dr. Valentin AMARIEI, conf. univ., director Centrul de Formare Continuă

din cadrul UTM, și dr. Maria VASILIEV, șef Centrul de Formare Continuă, UTM, formator CONSEPT, au ținut să aprecieze că noua apariție reprezintă un proiect de zile mari bine gândit, lucrat și finalizat. În spate au rămas trei ani de muncă cu o echipă minunată și mult efort și dăruire.

Dr. Rodion CIUPERCĂ, conf. univ., UTM, coordonatorul ediției: Grupul de autori își exprimă speranța că noua Culegere

de itemi și sarcini pentru evaluarea competențelor profesionale la meseria Electrogazosudor-montator va motiva cadrele didactice să se implice activ în procesul de elaborare și utilizare a instrumentelor de evaluare. La festivitatea de prezentare au participat coordonatori, autori ai lucrării, între care Stanislav PROȚIC, profesor, Școala Profesională nr. 4 din Bălți, Ivan CONSTANTINOV, profesor, Școala Profesională nr. 2 din Cahul, Euge-

nia BUBLICENCO, Școala Profesională nr. 3 din Chișinău, Veronica ȚIBULEAC, Școala Profesională din Râșcani, cadre didactice care au dat o înaltă apreciere noii apariții editoriale.

Lucrarea a fost elaborată în baza curriculumului modular, care constituie un standard minim necesar de realizat pentru formarea profesională la meseria electrogazosudor-montator cu calificare profesională de nivel trei.

Vizită productivă la SEBN MD

O delegație a UTM, condusă de către Dinu ȚURCANU, prorector informatic, relația cu mediul socio-economic, imagine și comunicare, a efectuat o vizită la reprezentanța din Orhei a Companiei nipono-germane „Sumitomo Electric Bordnetze SE” (SEBN), cu care, acum două luni, a încheiat un acord de colaborare. Vizita se înscrie în contextul acestui parteneriat, având ca scop promovarea imaginii companiei în cadrul UTM.

Fiind o întreprindere care activează în industria automotive, cu un portofoliu de producție ce include sisteme de cablaje, componente electrice și electronice pentru automobile, SEBN MD reprezintă, de fapt, o ușă larg deschisă pentru discipolii UTM – atât pentru cei care studiază construcția de mașini, ingineria electrică, IT, cât și de la multe alte profiluri conexe, domeniul automotive fiind unul foarte vast și tehnologizat. Tocmai de aceea în componența delegației UTM au intrat specialiști care au tangențe cu profilul companiei: Mircea BERNIC, prorector cercetare și doctorat; Radu MELNIC, director CEGHID; Natalia ȘESTENCO, CEGHID; Victor CEBAN, șef departament, FIMIT; Demian UȘANLI și Marin GUȚU, șefi program, FIMIT; Ilie NUCĂ și Ion STRATAN, șefi departament, FEIE.

Întâmpinați de către directorul general Igor CORMAN, cel care în decembrie 2015, la înregistrarea SE Bordnetze SRL, se declara singurul angajat al acesteia, reprezentanții UTM au fost bucuroși să afle, de la Marius CAȚ, team leader PHR – coordonatorul subdiviziunii recrutare, că la ora actuală numărul angajaților este de peste o mie. Iar Sergiu GOGU, manager PHR – resurse umane, a declarat cu mândrie că, în timp, se preconizează extinderea contingentului până la 2500.

A urmat și o excursie în zona de producere a fabricii, în compania dlor Marius CAȚ și a șefului Departamentului Producție, Sergiu MĂRZA. După care s-au purtat discuții constructive cu Sergiu PĂSLARU, group leader, Departamentul Inginerie; Ivan CAPCELEA, team leader Departamentul Calitate; Iulian RUSNAC, manager, Departamentul Logistică.

Întreprinderea se întinde pe o suprafață de 27 000 metri pătrați.

Chiar dacă s-a început de la zero, cu implicarea angajaților, a capitalului japonez și tehnologiei germane, compania se dezvoltă armonios, astfel că și impresiile au fost pe măsură. Delegații UTM s-au convins „pe viu”: atragerea acestui investitor profitabil, care a oferit Orheiului un plus de imagine, va contribui semnificativ și la valorificarea pieței muncii și economiei naționale și, negreșit, va oferi în continuare oportunități pentru atragerea de noi investiții și apariția

unor noi industrii.

Gigantul Sumitomo Electric Bordnetze (SEBN) este un producător global în domeniul industriei automotive, cu 33 de mii de angajați în 15 țări. SEBN este membru al grupului japonez Sumitomo Electric Industries, care are o istorie de peste 400 de ani, cu aproape 400 de filiale în toată lumea. Clienții Sumitomo Electric Bordnetze reprezintă, în mod special, mărcile Volkswagen, Audi, Seat, Skoda, Bugatti, Porsche.

FCGC solicitată de „Aliana Team” din Galați

Studenții FCGC, a. II-IV, programul de studii „Inginerie geodezică și cadastru/geodezie, topografie și cartografie”, FCGC au fost încântați să întrețină o discuție constructivă cu reprezentanții administrației companiei „Aliana Team” din Galați, România.

Managerii de la „Aliana Team”, Nicolae Viorel TRIF și Fănel Marian BONCIU, le-au vorbit despre posibilitățile de a participa la stagii de practică în România, dar și despre posibilitățile de angajare a tinerilor absolvenți din Re-

publica Moldova. Cu atât mai mult cu cât în domeniul geodeziei, cadastrului, fotogrammetriei angajatorii oferă salarii atractive.

Conf. univ., dr. Livia NISTOR-LOPATENCO, decanul Facultății Construcții, Geodezie și Cadastru, spune că, în ultima perioadă, tot mai des reprezentanții mediului social economic din Moldova și din alte țări se adresează la facultate în vederea angajării tinerilor specialiști imediat după finalizarea studiilor universitare. Calitatea contează!

FCGC: perspective pentru 2019-2023

Studenții a. III-IV, programele studii „Geodezie, topografie și cartografie”, „Evaluarea Imobilului” și „Drept patrimonial”, Facultatea Construcții, Geodezie și Cadastru, au audiat prelegerea „Cadastrul din RM, anii 2019-2023”, ținută de Angela MATCOV, șef Departament Cadastru, Agenția Servicii Publice.

Însoțită de colegul său, Vitalie ANTOCIUC, Angela MATCOV a asigurat studenții din anul absolvent că, odată cu finalizarea studiilor de licență, vor

putea fi angajați în cadrul companiilor private și de stat din domeniului cadastrului, care la ora actuală duc lipsă de circa 120 de specialiști. Oaspeții au expus perspective frumoase și pentru următorii 5 ani: absolvenții programelor de studii respective vor putea fi angajați să execute lucrări de înregistrare primară masivă a bunurilor imobile dar și de actualizare a legislației cadastrale pentru juriștii – domenii în care sunt solicitați în special absolvenții ai UTM.

Perspective frumoase se deschid și pentru studenții de la anul III, care au fost asigurați cu o gamă largă de stagii de practică de specialitate în cadrul Departamentului Cadastru, Serviciilor teritoriale cadastrale, Agenției Servicii Publice.

Totodată, dna Angela MATCOV a promis că va susține plenar efortul administrației FCGC în dezvoltarea laboratoarelor de specialitate cu echipamente topo-geodezice.

Sușținem agricultura ecologică

Cercetătorii prof. univ., dr. hab. Svetlana ALBU, șef Departament Inginerie, Management și Evaluarea Imobilului, FCGC, în coautorat cu mestranda Ana Cezara ALBU și conf., dr. hab. Vladimir TODIRAȘ, director-adjunct al Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, au prezentat raportul științific „Evaluarea eficienței economice a măsurilor de protecție a plantelor în condițiile unor factori impredictibili” în cadrul Conferinței științifice internaționale „Protecția plantelor în agricultura convențională și ecologică”.

În baza dezvoltării fenologice a plantelor, datelor privind răspândirea în spațiu a organismelor dăunătoare și a soft-urilor „BioClass” și „OptimClass”, autorii și-au propus să perfecționeze indicatorii de măsurare a eficienței economice a activităților de protecție a plantelor. Au identificat problema; au stabilit criteriile și parametrii de evaluare (recolta la hectar, calitatea recoltei, utilizarea pesticidelor și mijloacelor de protecție biologică, cheltuielile pentru îngrijirea plantelor, rentabilitatea) și au elaborat modele matematice de prognozare, aplicabile pentru toate culturile agricole. Implementarea metodologiei de prognozare în baza

modelării în timp și spațiu, propuse de savanții UTM, constituie un instrument sigur de aplicare a măsurilor de combatere a vătămătorilor în focarele în care densitatea lor depășește pragul economic justificat al pagubelor.

Prof. univ., dr. hab. Svetlana ALBU și conf. univ., dr. Ion ALBU au prezentat și comunicarea științifică „Considerații privind valoarea proprietății funciare în urma practicării agriculturii ecologice”, concluzionând: valoarea de piață a terenurilor pe care se practică agricultura organică este mai mare față de valoarea de piață a loturilor analogice pe care se utilizează îngrășăminte anorganice; sporul valorii este determinat de prețurile de vânzare a producției ecologice, fiind cu 30-40% mai mare decât producția obișnuită; piața de desfacere mai mare se datorează exportului în țările dezvoltate. Prin urmare, practicarea agriculturii ecologice este o metodă eficientă de sporire a valorii terenurilor agricole.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Proiectului UE „Consolidarea capacităților regionale pentru aplicarea tehnologiilor ecologice în sistemele integrate de gestionare a dăunătorilor plantelor agricole”.

DMIB și triunghiul cunoașterii

Triunghiul cunoașterii s-a statornicit de ani buni la Departamentul Microelectronică și Inginerie Biomedicală, fiind implementat în pregătirea inginerilor și cadrelor științifice. Faptul a fost consemnat și în raportul prof. univ., dr. Victor ȘONTEA, șef DMIB, prezentat în fața Consiliului FCIM.

Profesionalismul personalului didactic al DMIB a fost apreciat în 2018 de către ANACEC cu o diplomă și Premiul „Cristalul calității”.

Raportorul a subliniat și numeroase merite la capitolul cercetare. Profesorii, doctoranzii, studenții antrenați în activitatea centrelor de inginerie biomedicală, de suport al securității nucleare și de nanotehnologii și nanosenzori, participă într-un proiect național și 3 proiecte internaționale de cerce-

tare a materialelor noi multifuncționale, nano-tehnologii și dispozitivelor electronice pentru diferite aplicații; elaborarea tehnologiilor noi pentru nanomateriale și nanodispozitive, a dispozitivelor și sistemelor biomedicale inovative pentru medicină; securitatea nucleară și radiologică. Rezultatele științifice au fost mediatizate în 32 de publicații, inclusiv 9 în reviste cu impact factor (IF)>3 și 5 – cu IF>1-2,9. Vizibilitatea internațională a cercetătorilor, conform indicatorilor Scopus, Google Scholar, numărul de lucrări și indexul „h” sunt apreciable. În 2018 au fost obținute 2 brevete de invenție și depuse alte 2 cereri; la expozițiile și saioanele de inventică internaționale din Iași și Cluj-Napoca expozatele DMIB au obținut 6 medalii de aur și 2 de argint. UTM s-a clasat în TOP-ul mondial Highly Cited Researchers, la secțiunea

interdisciplinară, în baza meritelor savantului Oleg LUPAN, laureat al Premiului național, drd. Nicolai ABABII este bursier de excelență al Guvernului RM, iar drd. Vasile POSTICA a câștigat Bursa nominală „Acad. S. Rădăușan”, acordată de Guvernul RM.

În ceea ce privește aplicarea cunoștințelor în practică, studenții participă la concursurile de creație tehnică „M. Konteschweller” (TU Iași), „EBEC Challenge”, „Ingineria sistemelor microelectronice – S. Rădăușan”, expoziția „Creația deschide Universul” și platforma de discuții „Industria electronică – realizări, provocări și perspective”, organizată la inițiativa șefului DMIB V. ȘONTEA, la care s-a decis constituirea Asociației companiilor din ramură, care va facilita accesul studenților la practică și piața muncii.

1 decembrie 2018

Prezențe UTM-iste la Alba Iulia

La 1 decembrie 1918 toată suflarea românească era cu gândul la Alba Iulia care se transformase într-o adevărată Meka a Reîntregirii Neamului. Din toate colțurile țării mii de pelerini țineau calea într-acolo cu carele, cu trenul, pe jos. Un caz inedit: pentru a participa la Alba Iulia, un grup de locuitori ai unui sat bănățean au mințit autoritățile sârbești că pleacă în satul vecin la o înmormântare, în realitate sosind la Alba Iulia. „Ați venit pe pământul sfințit de tărâna martirilor Horia, Cloșca și Crișan ca să aduceți dezrobirea neamului nostru, care a gemut atâtea veacuri de grele suferințe. Ne-am deșteptat!”, a declarat protopopul Vasile URZICĂ, vicepreședinte al Consiliului Național local.

Și la 1 decembrie 2018 mii de pelerini creștini din toate colțurile țării au ajuns în orașul Reîntregirii Neamului – cu automobilele, cu autocarele, cu carele, dar și pe jos, cum e cazul basarabeanului Ion MĂRGINEANU (77 de ani) de la Bălți, fost deputat în primul Parlament al Republicii Moldova, care a parcurs peste 500 km. „Eu pun capul în pământ și trebuie să acopăr distanța, acesta este scopul meu principal”, spunea luni dimineață, 26.11.2018, Ion Mărgineanu, un adevărat reprezentant

al așchiei de popor român din Basarabia. Din Basarabia au venit la Alba Iulia mai multe fluxuri de români basarabeni: de la Tighina, Bălți și, evident, de la Chișinău. Acum o sută de ani basarabienii au venit la Alba Iulia după ce semnaseră Actul de Unire cu Țarămamă, iar în acest an consemnăm un Centenar de atunci.

Printre oaspeții sosiți din toate colțurile țării, dar și din Diasporă, s-a aflat și un grup de la Universitatea Tehnică a Moldovei (subsemnatul, profesorii I. MANOLI, S. ZAPOROJAN, V. CARTOFANU, N. SECRIERU, T. BOTIN, V. MORARU, Vic. MORARU, bibliogafa E. PLĂCINTĂ, tinerii doctori în științe R. CIOBANU și M. GUȚU, doctorandul I.

RABEI, dar și oaspeții: dr. PĂRVAN P., președintele Asociației Obștești „Parlamentul Independenței – Parlamentul 90”; dr. hab. V. URSACHI, secretar științific secție științe reale, AȘM, bardul M. ZGHEREA, doamna E. BOTIN și tânărul V. PLĂCINTĂ), care au participat la Marșul Unirii, defilând de la CFR până la Parcul Unirii; la mitingul spontan de la Monumentul Unirii, unde au luat cuvânt T. BOTIN și E. BOTIN, prezentând Universitatea Tehnică a Moldovei; la sfințirea Monumentului Unirii, la care a participat și Prea Sfinția Sa Patriarhul DANIEL; la ceremonia militară – defilarea trupelor și tehnicii militare (bd. 1 decembrie 1918), la care a participat președintele K. IOHANIS; la impresionantul concert „Cânt și suflet românesc” cu Orchestra Națională „Lăutarii” din Chișinău (dirijor: Nicolae BOTGROS), Ansamblul folcloric al județului Alba (dirijor: Alexandru PAL), cunoscutul cântăreț Ionuț FULEA, mulți alți artiști. Iar colegii noștri Tudor și Elena BOTIN au reușit să convingă organizatorii concertului să le permită să intoneze în fața mulțimii un frumos îndemn la Unire din partea Universității Tehnice a Moldovei, culegând aplauze furtunoase.

A fost un mare eveniment cu o încărcătură spirituală de neîmăginat. Ar fi fost

o mare greșală dacă nu am fi reușit să participăm la acest important eveniment spiritual, unic în felul său. A fost o zi frumoasă sub toate aspectele, Domnul fericindu-ne cu mult soare și multă căldură sufletească. Mii de oameni (se vorbește despre peste o sută de mii, populația urbei dublându-se în această zi) erau prezenți la multiplele evenimente sau se primblau prin frumoasa Cetatea Albă Carolina medievală (sec. XVII), construită pe fortificațiile precedente ale Castrului Roman al Legiunii a XIII-a Gemina (106 d.Hr.) și cetatea Medievală Bălgrad (sec. XVI-XVII).

Și pentru că toate lucrurile frumoase au un sfârșit, spre seară, am urcat în microbuz și am luat cale întoarsă. Din cauza numărului foarte mare de participanți parcurgerea a cinci kilometri până la ieșirea din oraș a durat peste două ore. În drum spre casă, ne-am oprit la un frumos local turistic în apropiere de Brașov, unde am luat cina. Bardul de la Văleni Marcel ZGHEREA, un Tudor Gheorghe al Basarabiei, ne-a delectat cu excelente cântece patriotice și de suflet. După care ne-am continuat calea spre Chișinău, unde am ajuns după 14 ore de mers. Obosiți, însă foarte satisfăcuți.

Valeriu DULGHERU

Constelația sportului UTM – 2018

Departamentul Educație Fizică și Sport (DEFS) al UTM și Comitetul Național Olimpic și Sportiv al RM (CNOS) au organizat, pe 13 decembrie, lecția olimpică „Constelația sportului UTM-2018”, în calitate de oaspeți de onoare avându-i pe campionii olimpici Nicolae JURAVSCHI și Larisa POPOVA, medaliații olimpici Oleg MOLDOVAN și Serghei MUREICO.

Participanții la eveniment – reprezentanți ai federațiilor de sport și asociațiilor sportive din RM, selecționatelor facultăților și subdiviziunilor

universitare, au fost salutați de către prof. univ., dr. hab. Viorel BOSTAN, rectorul UTM, și de dublul campion olimpic Nicolae JURAVSCHI, președinte CNOS. După care, la propunerea moderatoarei, conf. univ., dr. Anatolie POPUȘOI, șef DEFS, a fost vizionat filmul documentar „Odă olimpicilor”.

După evoluarea fanfarei-model a UTM și prezentarea exercițiilor sportive demonstrative, au fost înmânate trofeele anului 2018. Distincția „Sportivul anului” a revenit studenților Dumitru CALMĂC (powerlifting), Alexandr PERȘIN (powerlifting) de la FCIM și lui Andrei DROBOT (karate shotokan), FCGC. „Antrenorul anului” – Boris REUTOV (powerlifting); Olga VERGHIZOVA (baschet), Tatiana COVALIOVA, Tatiana GRABOVEȚAIA și Veaceslav PROZOROV (volei); „Echipele anului” – baschet (femei), volei (femei) și volei (bărbați); „Organizator de activități sportive în cămine” – Vasile CARASTAN și Alexandra IPATII; „Promovarea sportului studentesc” – Radu MELNIC și Anatol ALEXEI; „Dezvoltare infrastructură sportivă” – Dorin TROFIMCIUC; iar mențiunea „Performanțe sportive la facultate” i-a revenit FCIM, care pe parcursul anului a concurat la 13 probe de sport.

Pe parcursul seriei, auditoriul a avut parte de un amplu program cultural-sportiv, iar la inițiativa generalului Vitalie STOIAN, șef Catedră Militară, UTM, un grup de ostași ai Detașamentului cu destinație specială „Fulger” și-au demonstrat pregătirea de luptă și abilitățile profesionale.

Campionul Dumitru CALMĂC omagiat la Anenii Noi

Pentru că ne-a dus cîntea pe îndepărtate meridiane, stabilind recent un nou record mondial în cadrul Campionatului Mondial la Powerlifting „WDFPF World Full Power 2018” de la Glasgow, Scoția, studentul UTM Dumitru CALMĂC se bucură de lauri binemeritați și acasă.

În cadrul Galei laureatilor anului sportiv 2018, președintele raionului Anenii Noi, Sergiu RĂPCEA, i-a înmănat din partea Consiliului raional medalia „Cel mai bun sportiv” (juniori) și o Diplomă pentru rezultate remarcabile la competițiile sportive republicane, europene, mondiale.

Dumitru CALMĂC este student al Facultății Calculatoare, Informatică și Microelectronică și un sportiv cu renume în RM – în cadrul Campionatului Mondial la Powerlifting „WDFPF World Full Power 2018”, care s-a desfășurat în perioada 3-4 noiembrie la Glasgow, Scoția, s-a clasat pe locul II și a stabilit un nou record mondial la împins din culcat – 127.5kg. Dumitru se antrenează de doi ani în proba sportivă Powerlifting, versiunea WDFPF. În această perioadă, a participat la numeroase competiții, clasându-se pe locuri de frunte. În luna mai anul curent el a devenit campion european la powerlifting, în cadrul Campionatului european desfășurat la Kings Lynn.

UTM se declară mândră de succesele performerului său, dorindu-i sorți de izbândă și pe viitor!

792 de militari instruiți la UTM, au jurat credință Patriei

Ziua de 19 decembrie 2018 va rămâne pentru totdeauna în memorie pentru cei 792 de absolvenți ai Catedrei militare a UTM. Într-o atmosferă solemnă studenții și absolvenții UTM, dar și elevii din anul de absolvire ai colegiilor/centrelor de excelență din Chișinău, Bălți, Cahul, care au promovat examenele de absolvire a cursurilor de instruire militară, au depus jurământul militar de credință Patriei cu acordarea ulterioară a gradului militar corespunzător rezultatelor obținute la cursul de instruire.

Cei mai buni 72 studenți au fost menționați cu Diplome de onoare, iar 3 șefi de promoție, în semn de înaltă apreciere a rezultatelor obținute, au primit Fanioanele personalizate ale șefilor de promoție la următoarele specialități: Alexei ȘERȘUN, student FCIM „Infanterie”, Adrian DRĂGUȚAN, FCGC – „Geniu”, Vadim MEAUN, CE – „Transmisii și informatică”.

Generalul de brigadă Vitalie STOIAN, șef de Catedră Militară, a felicitat cursanții cu ocazia încheierii studiilor și depunerea jurământului, urându-le o carieră de succes în calitate de apărător al Patriei. În altă ordine de idei, d-sa a menționat că profesorii și angajații civili ai catedrei au asigurat, în perioada septembrie-decembrie 2018, o instruire teoretică excelentă a discipolilor la specialitățile militare

„Infanterie”, „Comunicații și informatică”, „Geniu” pentru rezerva Forțelor Armate. Conform programei de instruire, cursanții au avut și trageri de luptă din armamentul de infanterie (calibru mic) în tirul catedrei; activități practice de familiarizare cu armamentul și tehnica militară a unităților militare Brigada 1 Infanterie Moto „Moldova”, Brigada 2 Infanterie Moto „Ștefan cel Mare”, Brigada 3 Infanterie Moto „Dacia” ale Armatei Naționale; au efectuat

vizite la Centrul de Cultură și Istorie Militară din municipiul Chișinău.

În funcție de nota obținută la examenele finale, absolvenților li se acordă gradul militar soldat, caporal sau sergent inferior în rezervă. Absolvenții Catedrei militare pot fi încadrați în Armata Națională, Ministerul de Interne, Poliția de frontieră, Serviciul Vamal, SIS, Serviciul de pază de stat și alte structuri de forță din RM.

Echipa „Inflamabil” – vicecampioană a Ligii TVC Moldova

Să câștigi argintul printre 6 cele mai bune echipe în finala Cupei regionale a Ligii TVC Moldova e ceva! Echipa „Inflamabil”, care a reprezentat Facultatea Urbanism și Arhitectură din cadrul Universității Tehnice a Moldovei, a reușit această performanță!

Vicecampionii noștri au depășit astfel echipele „Politeh” din Tighina, „Gagarin” din Tiraspol, „Vkurse” și „Vnuki Stalina” din Chișinău, cedând doar în fața echipei „Igor” din Odessa, Ucraina.

Finala a avut loc în seara zilei de 8 decembrie, la Filarmonica Națională „Sergei Lunchevici”.

Bravo, Inflamabililor! Suntem mândri de voi!

Proiect UTM: Parada păpușilor la târgul „Acasă de Crăciun”

De sărbători, păpușile și-au dorit să facă o plimbare, să iasă din teatru și să defileze în luminile licuricilor, iar studenții UTM au creat un podiu și le-au întins covorul roșu. Este un proiect în care studenții, alături de profesori, au îmbinat în mod fericit știința și joaca.

În acest an, Târgul „Acasă de Crăciun” a debutat cu o surpriză de zile mari – PARADA PĂPUȘILOR, un proiect în care studenții și profesorii UTM și-au zis că, de sărbători, păpușile și-ar dori o plimbare și le-au creat un podiu, le-au întins și un covor roșu, pe care să iasă din teatru și să defileze în lumina licuricilor.

Ideea creativă a UTM-iștilor a debordat de magie și s-a încadrat perfect în feeria sărbătorilor de iarnă cu spiritul inegalabil al Crăciunului.

E un prim prilej pentru tradiționala urare: „CRĂCIUN FERICIT, dragi UTM-iști!”

Absolvenții FUA propun renovarea parcului „Ștefan cel Mare”

Mai ieri studenți, azi arhitecți cu acte în regulă, un grup de absolvenți ai FUA, promoția-2018, și-au făcut planuri mari pentru 2019. În parteneriat cu Agenția de inspecție și restaurare a monumentelor (AIRM) au elaborat un proiect de revitalizare a Grădinii publice „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Chișinău, cu prilejul aniversării a două secole de la fondarea acesteia.

Încă din ultimii ani de facultate Natalia VINTILOVA, Irina SIOMINA, Marina TURUTA și Elena ȚĂNȚĂR visau la acest proiect care să confere confort urban Chișinăului istoric. Acum, se pare, sunt la un pas de realizarea acestuia. Și pentru că își doresc să facă o operă de amploare, demnă de o urbe înfloritoare și capitală a unei țări, făcând echipă cu specialiști de la AIRM, fetele au lansat un apel către toți cetățenii și patrioții capitalei – arhitecți-urbaniști, designeri, și agenți economici care iubesc cu adevărat acest oraș, să investească suflet, creație și mijloace financiare întru revitalizarea Chișinăului.

Elaborat în grafică 3D, proiectul pare destul de ambițios. Acesta presupune implementarea mai multor elemente noi, moderne, care însă să nu denatureze structura inițială a parcului. Este vorba de schimbarea pavajului, a sistemului

de iluminare, amenajarea unor terenuri de joacă pentru copii. Suprafața verde a parcului urmează să fie extinsă de la 42 mii m.p. la 47 mii m.p., iar sculpturile, băncile și coșurile de gunoi vor avea un stil modern.

Marina TURUTA, arhitect: „Ne propunem să restaurăm cele mai importante elemente arhitecturale ale parcului, între care felinarele, băncile, gardul de pe tot perimetrul, urmând să apară și două havuzuri noi.”

Natalia VINTILOVA, arhitect: „Elementele noi pe care ne gândim să le introducem vor avea menirea de a sublinia contrastul dintre timpurile noi și cele de odinioară, iar iluminatul va pune în valoare havuzul central și Aleea Clasicilor.”

Andrei OTOMANIUC, arhitect: „De asemenea, ne-am gândit și la accesul pietonale, care să fie comode și să securizeze contrastul dintre pietoni și automobile.”

Ion STEFANITA, directorul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, a menționat că își dorește ca în 2019, când este marcat anul lui Dumitru Matcovschi, bustul acestuia să fie montat pe Aleea Clasicilor. D-sa a venit cu un îndemn către toți locuitorii capitalei: „Haideți împreună să facem ca Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt” să fie cu adevărat o carte de vizită a orașului!”

Orașe pe verticală zămislite la FUA

Știați că ar putea să existe și orașe pe verticală? Fie că sunt așa zămislite, proiectate, construite sau doar astfel desenate, privite, percepute. Imaginația contează! Dar, neapărat, și soluția ingenioasă, inovatoare de la care pornesc și prind viață asemenea proiecte.

Studenții din anul V, gr. AR-141 și ARH-142, Departamentul Arhitectură, Facultatea Urbanism și Arhitectură și-au propus să-și exprime viziunile originale, non-conformiste în materie de urbe altcum. Ideea lor a fost susținută de către profesorii Sorina-Nicoleta GRATI, Roman ZUBCO, Irina STUDZINSCHI și astfel s-a ajuns la vernisarea unei expoziții de desene cu genericul „Vertical city” – „Orașe pe verticală”.

Și pentru că de la idee la concept poate fi doar un singur pas, cine știe, orașele noastre s-ar putea schimba la față și, astfel, ar soluționa problema spațiului, extrem de acută în unele țări/regiuni, sau pur și simplu ar satisface pasiunea unora pentru înălțime, pentru viața de sub nori. Deocamdată ne putem delecta în acest sens savurând lucrările etalate la FUA.

Îndrăzniți să le priviți cu inima și să le treceți prin propria imaginație!

Chișinăul de seară – oraș al luminilor

Studenții Facultății Urbanism și Arhitectură au elaborat mai multe proiecte de iluminare nocturnă, prin care tind să confere culoare și lumină unor clădiri din patrimoniul cultural și arhitectural al capitalei.

Complexul de clădiri al Casei-Muzeu „Alexan-

dr Pușkin” – proprietate a negustorului Ivan N. Naumov, în care a locuit A. S. Pușkin, azi casa-muzeu „A. S. Pușkin”, inclus în Registrul de monumente de istorie și cultură a municipiului Chișinău, este situat pe strada Anton Pann, nr. 19 și are statut protejat. Iluminarea acestui monument de arhitectură de valoare

națională vine să completeze lista imobilelor iluminate în cadrul proiectului „Chișinăul de seară, orașul luminilor”.

Acest concept de iluminare nocturnă, elaborat de către studenții Facultății Urbanism și Arhitectură a UTM, pentru complexul de imobile cu statut protejat – Muzeul „A. Pușkin” din Chișinău, merită să fie susținut, iar proiectul „Chișinăul de seară, orașul luminilor”, dezvoltat.

Anterior studenții FUA au elaborat proiecte de iluminare exterioră a clădirii blocului central de studii al UTM (autor: Dumitrița SPATARI, actualmente masterandă FUA) și a clădirii Circului din Chișinău (autori: Mihail RAȚĂ, Victor SPĂNU, Alexandru PINCOV, absolvenți specialitatea „Arhitectură”).

Expoziția de acuarelă a viitorilor arhitecți

Pentru că acuarela este instrumentul tradițional al arhitectului, una din cele mai desăvârșite exprimări a „formeii vii”, studenții FUA (gr. ARH-161, 162, 163, 171, 173) și-au propus să-și scoată la rampă dialogurile purtate cu pensula și culoarea.

Legătura dintre pictor și arhitect este veche, se știe. Ceea ce-i unește, este desenul. Un arhitect care știe să se exprime prin culoare, va putea fi expresiv în toate operele sale – culoarea va transpune și dintr-o simplă schiță de proiect făcută cu creionul, redând sugestiv imaginea a ceea ce urmează a se zămisli după acea schiță. Astea având să comenteze, prin cuvinte, la inaugurare, curatorul expoziției – conf. univ., dr. Natalia PODLESNAIA, susținută de către decanul FUA, conf. univ. Sergiu BEJAN, și șefa Departamentului Arhitectură, conf. univ., dr. Aurelia CARPOV, în continuare au fost lăsate să vorbească exponatele, prin... culoare.

Evenimentul s-a aflat în plina atenție a întregii facultăți și nu numai, având să scoată în evidență expresia lăuntrică a fiecărui autor. Iar dincolo de expoziția în sine, anturajul vine să sublinieze și atitudinea dascălilor față de discipolii lor, punându-le la dispoziție o sală expo proaspăt renovată, largă, etajată, modernă – un veritabil poligon, unde fiecui talent să prindă aripi.

Cei care au dorit să fie parte la această pledoarie în favoarea exprimării prin desen a concepțiilor arhitecturale, cu siguranță, și-au atras mai multă culoare pe paleta propriei vieți.

Editor - Universitatea Tehnică a Moldovei

Echipa redacției:

Marina Romanciuc (redactor-șef) –

079755352; 022 509 919

Ion Vârțanu (corespondent) –

078022031; 022 509 919

Dorian Saranciuc (fotograf) – 079412277

Oleg Tataru (paginator) – 079405975

Tiparul: Întreprinderea de Stat

„Combinatul Poligrafic din Chișinău”

Tiraj: 2000

Comanda: 81338

E-mail: marina.romanciuc@adm.utm.md